

Έρευνα: Δύο παιδιά και πολλά είναι...

Σημαντική είναι η μείωση των γεννήσεων στη χώρα μας σ' όλη τη μεταπολεμική περίοδο, γεγονός που οδηγεί στο συμπέρασμα ότι τείνει να κυριαρχήσει και στη χώρα μας το μοντέλο της οικογένειας με περιορισμένο αριθμό παιδιών, σύμφωνα με στοιχεία έρευνας του καθηγητή του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και διευθυντή του Εργαστηρίου Δημογραφικών και Κοινωνικών Αναλύσεων, Βύρων Κοτζαμάνη.

"Αν συγκρίνουμε- αναφέρεται στην έρευνα- τον μέσο ετήσιο αριθμό γεννήσεων της περιόδου 2001-2007 (106,7 χιλ), αυτές είναι κατά 33% λιγότερες από τις γεννήσεις που είχαμε κατά μέσο όρο ετησίως στην περίοδο 1935-1939 (186,7 χιλ) και κατά 33% σε σχέση με το 1956-1960 (157,4 χιλ)".

Στο ερώτημα, αν αναπαραγόμαστε πλήρως ή όχι, θα πει, σύμφωνα με τον καθηγητή, να δοθεί απάντηση βάσει ενός άλλου δείκτη που δίνει τις γεννήσεις που προέρχονται κατά μέσο όρο από 1000 γυναίκες των διαδοχικών γενεών στη χώρα μας (δείκτης που ορίζεται από τους δημογράφους ως "διαγενεακός δείκτης γονιμότητας") και θα συνεκτιμά και τις επικρατούσες εκάστοτε συνθήκες θνησιμότητας (και επομένως θα επιτρέπει και τον υπολογισμό του ορίου αναπαραγωγής).

Η μελέτη της πορείας του διαγενεακού αυτού δείκτη στη χώρα μας (μέσος αριθμός παιδιών ανά γυναίκα στις διαδοχικές γενεές των γυναικών) δείχνει ότι ακολουθεί σταθερά αργή πτωτική πορεία, τουλάχιστον από τα μέσα της τρίτης μεταπολεμικής δεκαετίας έως το 1965-1970. Έτσι, οι Ελληνίδες που γεννήθηκαν γύρω στο 1925 έφεραν στον κόσμο κατά μέσο όρο 2,2 παιδιά ανά γυναίκα (εκτίμηση). Αυτές που γεννήθηκαν το 1965 σχεδόν 1,7 παιδιά ανά γυναίκα, δηλαδή 0,5 παιδιά λιγότερα.

"Αν το όριο αναπαραγωγής- εξηγεί ο καθηγητής- λαμβάνοντας υπόψη και την θνησιμότητα είναι 2,1 παιδιά για τις γυναίκες που γεννήθηκαν στην χώρα μας το 1965, για αυτές που γεννήθηκαν το 1925 το όριο ήταν ασφαλώς υψηλότερο (2,8 παιδιά). Επομένως, και τότε και τώρα, υπολείπονται 0,5-0,4 παιδιά/ γυναίκα για να υπάρξει πλήρης αντικατάσταση των γενεών, και αυτό προφανώς συντέμνει και στην προοδευτική γήρανση του πληθυσμού μας (το % των άνω των 65% αυξήθηκε από 7% το 1951 στο 18,5% το 2008)".

Με βάση τα προαναφερθέντα, συμπεραίνει ο κ. Κοτζαμάνης, είναι προφανές ότι οι αναπαραγωγικές συμπεριφορές στην Ελλάδα μεταβάλλονται (όπως και στις υπόλοιπες ανεπτυγμένες χώρες, η Ελλάδα δεν αποτελεί εξαίρεση) και το μοντέλο της οικογένειας με περιορισμένο αριθμό παιδιών (δύο) τείνει να κυριαρχήσει και στη χώρα μας.

Οι στάσεις και οι αντιλήψεις προοδευτικά αλλάζουν και τα νέα ζευγάρια (οι γυναίκες και οι άνδρες που γεννήθηκαν μετά το 1950-1960) τείνουν να υιοθετήσουν διαφορετικές συμπεριφορές απ' αυτές των προηγούμενων γενεών. Το δίκαιο εξελίσσεται παράλληλα, γίνοντας να κατοχυρώσει την ισότητα και την αυτονομία των εταίρων στο πλαίσιο της συμβίωσης, δίνοντας, όλο και περισσότερο, στη γυναίκα τη δυνατότητα να "βιώσει" τη διάλυση της συμβίωσης αυτής (εντός ή εκτός γάμου) και την επιλογή της να παραμείνει, αν

το επιθυμεί, μόνη, ενώ ταυτόχρονα τα μέσα αντισύλληψης τείνουν να επιτρέψουν τον πλήρη σχεδόν έλεγχο της γονιμότητάς της.

Το όριο τοποθετείται πλέον γύρω από τα δύο παιδιά: άνω των δύο, για ευρύτατα στρώματα των ανεπτυγμένων κοινωνιών μας, καθίσταται ανέφικτη -και δευτερευόντως προβληματική- η υλοποίηση των πρότερων στόχων -και τα αντισυλληπτικά μέσα που διατίθενται καθίστανται πλέον εφικτή μία τέτοια επιλογή, επιλογή που στο κοντινό παρελθόν δεν αποτελούσε παρά μόνο μία επιθυμία- επιδίωξη- καταλήγει, ο διευθυντής του Εργαστηρίου Δημογραφικών και Κοινωνικών Αναλύσεων στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Πηγή: (ΑΠΕ-ΜΠΕ του ανταποκριτή μας Α. Ζώη)

Εργαστήριο Δημογραφικών & Κοινωνικών Αναλύσεων